

pp Må ha sårbare barn i tankene

• PÅRØRENDE
• PROGRAMMET

Fem kommuner og Helse Fonna har gått sammen om å komme med konkrete tiltak som kan bedre situasjonen for barn som pårørende.

– Det gjelder å ha barn som pårørende i pannebrasken når man jobber med opplegg både på sykehus og i kommuner, og i likeledes i samarbeidsopplegg mellom sykehus og kommune, sier konsulent Bernt Netland i Helse Fonna/ Korus Vest Stavanger.

I 2010 kom lovendringer som skulle styrke situasjonen for barn som pårørende. Men juridiske ord på et papir er ikke nok. En landsomfattende studie, Multisenterstudien, har vist at lovendringen ikke i tilstrekkelig grad har ført til de planlagte endringene. Ytterligere tiltak er nødvendig, både organisatorisk, kunnskapsmessig, holdningsmessig og økonomisk, konkluderte den studien.

Bernt Netland viser til den delen av studien der barn som er pårørende, ble spurt:

- 44 barn (18 %) svarte «Ja» på spørsmål om de hadde opplevd traumer.

- Barn av psykisk syke foreldre rapporterte om lavere livskvalitet enn normalbefolkningen. Foreldrene trodde at barnas livskvalitet var bedre enn barna selv beskriver.
- Barn og ungdom har behov for å snakke om sin situasjon, men mange får ikke tilstrekkelig informasjon til å forstå sin forelders sykdom og konsekvensene av den.
- Barn og ungdom tar vesentlig mer omsorgsoppgaver og husarbeid enn vanlig. De bruker mye tid på det, og opplever stress og belastning på grunn av det. De blir mye overlatt til seg selv, konkluderte studien.

– Så mer må gjøres for å hjelpe barn som er pårørende. Her ved Helse Fonna har vi derfor et ettårig prosjekt der tre sykehusavdelinger, tre distriktpsykiatriske senter (DPS) og de fem kommunene Haugesund, Vindafjord, Etne, Kvinnherad og Fitjar har gått sammen for å jobbe med dette i sine kommuner for å bedre praksisen på dette område. Vi vil komme med eksempel og tiltak som kan hjelpe barn som pårørende, forteller Bernt Netland.

“ Foreldrene trodde at barnas livskvalitet var bedre enn barna selv beskriver.

Korus Vest Stavanger og RVTs Vest (Ressurssenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging) er også med som samarbeidspartnere i prosjektet. De har fått penger fra Helsedirektoratet via BarnsBeste til et prosjekt som skal beskrive forslag til tiltak som kan bedre samhandling mellom kommuner og helseforetak.

– Når det gjelder sykehusavdelingene og de tre DPS-ene ser det ut til at de har rutiner for hvordan man skal ta seg av barn som er pårørende. Men det ser ut som de kan bli mye bedre til å følge rutinene.

– Når det gjelder kommuner, ser vi at der er det mange instanser som vet lite om hverandre. Det må bli tydeligere kanaler for hvordan man kan melde opplysninger om barns situasjon som pårørende, naturligvis med

foreldrenes samtykke, internt i kommunen Det samme gjelder kontakten mellom sykehus og kommune, altså samhandlingsreformen, sier Netland.

Han forteller at de som deltar i prosjektet, også har hatt fagdager med ulike instanser.

– Vi hadde nettopp en samling der temaet var hvordan helsepersonell skal snakke med syke voksne om hva barna deres har behov for. Vi har også hatt et møte med Ungdomsrådet, der ungdommer som har vært eller er pårørende, fortalte om sine erfaringer og kom med råd om hva som kan gjøres.

Prosjektet er nå inne i slutfasen.

– Vi skal levere en sluttrapport som er så konkret som mulig. Den skal være ferdig på nyåret. Vi håper at de erfaringer vi gjør oss kan bli til inspirasjon for andre. Rapporten skal sendes til BarnsBeste og Helsedirektoratet, forteller Bernt Netland.

Tekst:

Marie Rein Bore

Journalist